

Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos nuostatai

1. Bendroji dalis

- 1.1. Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniai nuostatai nustato įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos steigimo tvarką; darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų, profesinės sveikatos specialistų ir įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas; darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų ir profesinės sveikatos specialistų skaičių įmonėje; darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų ir profesinės sveikatos specialistų teises ir pareigas; ekonominės veiklos rūšis, kurių įmonėse, atsižvelgiant į darbuotojų skaičių ir profesinę riziką, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas gali atlikti darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo.
- 1.2. Šių Nuostatų pagrindu įmonėje parengiami įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos nuostatai.
- 1.3. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos:
 - 1.3.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas – asmuo, atitinkantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. vasario 1 d. įsakyme Nr. A1-60 „Dėl kvalifikacinių reikalavimų darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams, juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams ar fiziniams asmenims, atliekantiems darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį, nustatymo“ nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.
 - 1.3.2. Įmonės tarnybos specialistas – darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas ar profesinės sveikatos specialistas, dirbantis įmonės tarnyboje.
 - 1.3.3. Įmonės tarnyba – įmonės struktūrinis padalinys, tiesiogiai pavaldus darbdaviui atstovaujančiam asmeniui arba darbdavio įgaliotam asmeniui, atsakingas už darbuotojų saugos ir sveikatos priemonių įmonėje organizavimą ir šių priemonių įgyvendinimo kontrolę.

- 1.3.4. Profesinės sveikatos specialistas – sveikatos priežiūros specialistas, turintis aukštąjį medicinos, visuomenės sveikatos ar slaugos išsilavinimą ir atitinkantis Profesinės sveikatos specialistų, galinčių dirbti įmonėse, kvalifikacinių reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-271 „Dėl Profesinės sveikatos specialistų, galinčių dirbti įmonėse, kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ 2011 m. lapkričio 11 d. Nr. V-968 pakeitimais, nustatytus reikalavimus.

2. Įmonės tarnybos steigimo tvarka

- 2.1. Tarnyba steigama darbdaviui atstovaujančio asmens įsakymu pasitarus su darbuotojais arba jų atstovais dėl tarnybos steigimo ir nusprendus įsteigti tarnybą. Darbdaviui atstovaujantis asmuo tvirtina Įmonės tarnybos nuostatus.

3. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų ir profesinės sveikatos specialistų skaičius įmonėje

- 3.1. Darbdavys ar darbdaviui atstovaujantis asmuo gali pats atlikti arba pavesti darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai atlikti Įmonės tarnybos funkcijas, kai: įmonės darbuotojų skaičius neviršija 49 (priedas Nr. 2 Q sekcija 88 skyrius), vykdant veiklą nustatytą pagal LR Socialinės apsaugos ir darbo Ministro ir LR sveikatos apsaugos Ministro įsakymą „Dėl įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų patvirtinimo“ 2011 m. birželio 2 d. Nr. A1-266/V-575.
- 3.2. Darbdavio įgaliotas asmuo, kuriam pavesta atlikti Įmonės tarnybos funkcijas, turi būti tiesiogiai pavaldus darbdaviui ar darbdaviui atstovaujančiam asmeniui.

4. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų, profesinės sveikatos specialistų ir įmonės tarnybos funkcijos

- 4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai atlieka šias funkcijas:
- 4.1.1. konsultuoja darbdaviui atstovaujantį asmenį ir darbuotojus darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais ir teikia darbdaviui atstovaujančiam asmeniui pasiūlymus darbuotojų saugos ir sveikatos būklei gerinti;
- 4.1.2. darbdavio nustatyta tvarka instruktuoja darbuotojus;
- 4.1.3. organizuoja darbuotojų mokymus darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bei pirmosios pagalbos mokymus;
- 4.1.4. darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja, atlieka ir koordinuoja profesinės rizikos vertinimą įmonėje;

- 4.1.5. rengia įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos norminius teisės aktus arba organizuoja jų parengimą;
- 4.1.6. dalyvauja tiriant nelaimingus atsitikimus darbe, incidentus, avarijas ir profesines ligas, analizuoja nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų, incidentų bei avarijų aplinkybes ir priežastis, registruoja įmonėje įvykusius nelaimingus atsitikimus darbe, profesines ligas bei incidentus, kaupia kitus duomenis, susijusius su darbuotojų sauga ir sveikata darbe;
- 4.1.7. rengia nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones ar organizuoja jų parengimą, kontroliuoja prevencinių priemonių įgyvendinimo terminų laikymąsi;
- 4.1.8. kontroliuoja darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų laikymąsi įmonėje;
- 4.1.9. teikia informaciją darbdaviui atstovaujančiam asmeniui, darbuotojams, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai apie darbuotojų saugos ir sveikatos būklę ir darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų laikymąsi įmonėje;
- 4.1.10. dalyvauja įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos veikloje;
- 4.1.11. organizuoja darbuotojų informavimą ir švietimą darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais;
- 4.1.12. kitas darbdavio ar darbdaviui atstovaujančio asmens pavestas funkcijas, susijusias su darbuotojų sauga ir sveikata.

5. Įmonės tarnybos specialistų teisės ir pareigos

- 5.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai turi teisę:
 - 5.1.1. gauti informaciją, reikalingą pavestoms funkcijoms vykdyti;
 - 5.1.2. tikrinti įmonėje bei jos struktūriniuose padaliniuose, kaip laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų; reikalauti, kad darbdavio įgalioti asmenys, struktūrinių padalinių vadovai ir darbuotojai vykdytų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimus; laikytųsi įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytos darbo ir poilsio laiko trukmės. Darbdaviui atstovaujančio asmens ar darbdavio įgalioto asmens pavedimu įpareigoti kitus darbdavio įgaliotus asmenis, struktūrinių padalinių vadovus pašalinti darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimus, surašant įpareigojimą;
 - 5.1.3. siūlyti darbdaviui atstovaujančiam asmeniui ar darbdavio įgaliotam asmeniui kviesti specialistus konsultuoti konkrečiais darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.

- 5.1.4. dalyvauti komisijų, tiriančių nelaimingus atsitikimus darbe, profesines ligas, veikloje bei dalyvauti įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto posėdžiuose;
- 5.1.5. dalyvauti Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama – Valstybinė darbo inspekcija) atliekant bendrovės patikrinimus, susipažinti su šių patikrinimų medžiaga ir kontroliuoti, kaip įmonėje vykdomi Valstybinės darbo inspekcijos nurodymai;
- 5.1.6. siūlyti darbdaviui atstovaujančiam asmeniui ar darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai kviesti specialistus konsultuoti konkrečiais darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.
- 5.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai privalo:
 - 5.2.1. informuoti darbdaviui atstovaujantį asmenį, darbdavio įgaliotą asmenį apie pavojus darbuotojų saugai ir sveikatai ir prevencines priemones, kurių reikia imtis
 - 5.2.2. reikalauti, kad struktūrinio padalinio vadovas, darbdavio įgaliotas asmuo, darbdaviui atstovaujantis asmuo imtųsi reikiamų priemonių darbams sustabdyti, kai::
 - 5.2.2.1. darbuotojas (darbuotojai) neišmokytas saugiai dirbti;
 - 5.2.2.2. sugedus darbo priemonei ar susidarius avarinei situacijai;
 - 5.2.2.3. dirbama pažeidžiant nustatytus technologinius reglamentus;
 - 5.2.2.4. dirbama neįrengus reikiamų kolektyvinių apsaugos priemonių;
 - 5.2.2.5. darbuotojai neaprūpinti reikiamomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
 - 5.2.2.6. darbo aplinka kelia pavojų darbuotojų gyvybei ir kenkia jų sveikatai;
 - 5.2.2.7. saugoti gamybines ir komercines paslaptis, kurias sužino atlikdami savo pareigas, užtikrinti informacijos apie darbuotojų sveikatos būklę konfidencialumą.
- 5.3. Profesinės sveikatos specialistai turi teisę:
 - 5.3.1. gauti informaciją, reikalingą pavestoms funkcijoms vykdyti;
 - 5.3.2. gauti informaciją iš įmonės personalo tarnybos (nesant tokios tarnybos – iš darbdaviui atstovaujančio asmens) apie įmonėje dirbančius ir įdarbinamus darbuotojus;
 - 5.3.4. dalyvauti komisijų, tiriančių nelaimingus atsitikimus darbe, profesines ligas, veikloje bei dalyvauti įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto posėdžiuose;
 - 5.3.5. siūlyti darbdaviui atstovaujančiam asmeniui ar darbdavio įgaliotam asmeniui kviesti specialistus konsultuoti konkrečiais darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.
- 5.4. Profesinės sveikatos specialistai privalo:
 - 5.4.1. informuoti darbdaviui atstovaujantį asmenį, darbdavio įgaliotą asmenį apie pavojus darbuotojų saugai ir sveikatai ir prevencines priemones, kurių reikia imtis;

- 5.4.2. reikalauti, kad struktūrinio padalinio vadovas, darbdavio įgaliotas asmuo, darbdaviui atstovaujantis asmuo imtųsi reikiamų priemonių darbams sustabdyti, kai:
- 5.4.2.1. darbuotojai neap rūpinti reikiamomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
 - 5.4.2.2. darbo aplinka kelia pavojų darbuotojų gyvybei ir kenkia jų sveikatai;
 - 5.4.2.3. saugoti gamybines ir komercines paslaptis, kurias sužino atlikdami savo pareigas, užtikrinti informacijos apie darbuotojų sveikatos būklę konfidencialumą

6. Baigiamosios nuostatos

- 6.1. Darbdavys aprūpina paskirtus darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus ar Įmonės tarnybą darbo patalpomis, atitinkančiomis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus, būtinu inventoriu, jų pareigoms atlikti reikalingomis priemonėmis: prietaisais, medicinos pagalbos priemonėmis, literatūra ir kitomis būtinomis darbui atlikti priemonėmis.
- 6.2. Darbdavio paskirti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai turi būti tiesiogiai pavaldūs darbdaviui ar darbdaviui atstovaujančiam asmeniui.
- 6.3. Fizinis asmuo, atliekantis Įmonės tarnybos funkcijas, jo pareigoms atlikti reikalingomis priemonėmis apsirūpina pats.
- 6.4. Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotos įstaigos ir Valstybinė darbo inspekcija pagal kompetencijos sritis rengia metodines rekomendacijas šiems Nuostatams taikyti.

Nuostatus parengė:

Daiva Meškienė, direktorė

(vardas, pavardė, pareigos)